

Styre: Universitetsstyret
Styresak: 110/19
Møtedato: 28.11.2019

Dato: 11.11.2019
Arkivsaknr: 2017/1722

Midlertidige tilsatte ved UiB – status og videre tiltak

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 37/18, [Internrevisjonsrapport – midlertidige ansettelse](#)
- Styresak 65/17, [Tiltak for å redusere omfanget av midlertidige ansettelsesforhold – tilpasninger til varslet lovendring](#)

Saken gjelder:

Universitets og høyskolesektoren har en høy andel av midlertidige ansatte, noe som har vært et tema i flere år. Statsråd Iselin Nybø forsterket budskapet til sektoren i februar 2019: «*Det er en ukultur når våre universiteter og høyskoler ansetter folk midlertidig der de kunne vært ansatt fast. Midlertidige tilsetninger gir utrygghet for den enkelte, og bidrar ikke til den langsiktigheten og faglige utviklingen som gir samfunnet offentlige tjenester av høy kvalitet*».

UiB har fulgt opp målsettingen gjennom arbeid for redusert midlertidighet og i etatsstyringsmøte i 2019 gis UiB ros for nedgangen innenfor forsknings- og undervisningsstillinger og departementet.

Samtidig understreker departementet betydningen av å redusere midlertidigheten i UH-sektoren og har en forventning om at UiB fortsetter å redusere midlertidigheten. Krav om redusert midlertidighet vil bli formidlet i tildelingsbrevene for 2020.

I denne saken gis en status for omfanget av midlertidige årsverk ved UiB.

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering og ber universitetsledelsen fortsatt prioritere arbeidet med reduksjon i antall midlertidige stillinger.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

11.11.2019/Ella Helgesen/Steinar Vestad/Sonja Dyrkorn

Vedlegg: 1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
110/19

Møtedato:
28.11.2019

Arkivsaksnr:
2017/1722

Bakgrunn

Universitets og høyskolesektoren har en høy andel av midlertidige ansatte, noe som har vært et tema i flere år. Statsråd Iselin Nybø forsterket budskapet til sektoren i februar 2019: «*Det er en ukultur når våre universiteter og høyskoler ansetter folk midlertidig der de kunne vært ansatt fast. Midlertidige tilsetninger gir utrygghet for den enkelte, og bidrar ikke til den langsiktigheten og faglige utviklingen som gir samfunnet offentlige tjenester av høy kvalitet*».

I de årlige etatsstyremøtene, og i dialog med Kunnskapsdepartementet (KD), har UiBs måloppnåelse og tiltak for å redusere omfanget av midlertidige stillinger i flere år vært et tema. I dialogmøtet i 2019 vises det til at andelen i undervisnings- og forskningsstillinger ved UiB ligger over gjennomsnittet for sektoren. Departementet viser likevel til at de er fornøyd med den betydelige reduksjonen i andelen midlertidige årsverk fra 2017 til 2018 og anerkjenner arbeidet som er gjort for å redusere midlertidighet. Departementet vises samtidig til at midlertidige årsverk i saksbehandler- og utreder stillinger ved UiB er blant den laveste i UH-sektoren.

Samtidig understreker departementet betydningen av å redusere midlertidigheten i UH-sektoren og har en forventning om at UiB fortsetter arbeidet med å redusere midlertidigheten ved institusjonen. Krav om redusert midlertidighet vil bli formidlet i tildelingsbrevene for 2020.

Universitetsledelsen har hatt stor oppmerksomhet rettet mot midlertidighet og i tråd med revisjonsplan ble det i 2017 (sak 37/18) gjennomført internrevisjon om bruk av midlertidige ansettelser ved UiB, utført av PwC. Revisjonsrapporten er fulgt opp, blant annet gjennom utarbeidelse av egne handlingsplaner ved fakultetene. Handlingsplanene inneholder konkrete mål med redusert bruk av midlertidige ansettelser, samt følgende delmål:

1. Skape felles forståelse for målsetningen om reduksjon i bruk av midlertidige tilsetninger
2. Fast tilsetting skal være hovedregel for tilsetting i forskerstillinger
3. Fast tilsetting skal være hovedregel for tilsetting i tekniske stillinger
4. Alle administrative tilsetninger skal være faste
5. Fakultetet skal ha gode verktøy som legger til rette for at målene om redusert midlertidighet kan nås

I det følgende gis en status for arbeide med å redusere midlertidigheten ved UiB.

Status for midlertidige stillinger ved UiB

Per oktober 2019 var det til sammen ansatt 4.061 årsverk ved UiB¹. Av disse var 1.458 årsverk midlertidig tilsatt, noe som tilsvarer vel 36%. Det store flertallet av disse er midlertidige rekrutteringsstillinger og andre åremålstilsetninger. Korrigert for dette utgjør andel midlertidige ved UiB 10% i 2019, jf. oversikt i tabell 1.

---

¹ Data i denne saken bygger på data levert til databasen for høyere utdanning (DBH). Dette representerer offisielle stillingsdata for 2019 for UH sektoren der talletidspunkt er satt til antall tilsatte per 1. oktober.

Tabell 1. Ansatte ved UiB per oktober 2019.

	Fast	Åremål	Midl.	SUM	Andel m. Åremålskor.
Administrative stillinger	885	6	56	947	6 %
Andre stillinger*	41	11	4	55	9 %
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	80		4	84	5 %
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	479		47	526	9 %
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	1 119	1 139	192	2 450	15 %
SUM	2 604	1 156	302	4 062	10 %

Av totalt 1156 åremålstilsetninger 1119 stillinger knyttet til rekrutteringsstillinger, bistillinger eller vitenskapelige assistenter. En oversikt er gitt i tabell 2.

Tabell 2. Midlertidig tilsatte i åremål:

Rekrutt	942
Bistilling	85
Vit. ass	92
Andre	26
Totalt	1 145

I debatten rundt midlertidighet i UH sektoren vises det ofte til ulike definisjoner av midlertidighetsbegrepet. Mens det er en generell aksept for at det korrigeres for rekrutteringsstillinger (stipendiat og postdoktor), er det i større grad uenighet om vurderinger av andre stillingskategorier definert som åremål².

I Kunnskapsdepartementets styring av institusjonene korrigeres det imidlertid for alle typer åremål. Dette reflekteres også i de styringsparametre som KD setter for sektoren og for universitets interne målformuleringer. I denne saken legges derfor til grunn at åremålstilsetninger ikke inngår i midlertidighetstallene. Basert på en slik definisjon har midlertidigheten utviklet seg som i tabell 3 ved UiB de siste årene.

Tabell 3. Midlertidige korrigert for åremål

	2017	2018	2019
Administrative stillinger	9 %	6 %	6 %
Andre stillinger	13 %	15 %	9 %
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	7 %	8 %	5 %
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	14 %	10 %	9 %
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	22 %	18 %	15 %
Sum	16 %	12 %	10 %

Tabell 3 viser at den positive utvikling i reduksjon av midlertidige stillinger fortsetter i 2019. Totalt er det en nedgang på 2% fra 2018 til 2019. Størst nedgang har det vært innenfor undervisnings, forsknings og formidlingsstillinger (UFF) og drifts- og vedlikeholdsstillinger. I perioden har det også vært en god utvikling innenfor ulike støttestillinger. Denne kategorien omfatter blant annet ulike teknikere og ingeniørstillinger.

Det er likevel fortsatt slik at de fleste midlertidige stillingene, både i antall og i andeler, ligger i kategorien UFF- stillinger. Det er derfor fortsatt grunn til å ha særlig fokus på denne gruppen,

² Se for eksempel omtale og statistikk fra Forskerforbundet <https://www.forskerforbundet.no/midlertidig-ansettelse/statistikk/>

og i første rekke på undervisnings- og forskerstillinger som utgjør 190 av 192 midlertidige årsverk i denne gruppen. En oversikt er gitt i tabell 4.

Tabell 4 Midlertidige undervisnings- og forskerstillinger

Stillingsbenevnelse	2017	2018	2019	Andel 2019
Forskere	176	141	110	53 %
Prof/ Førsteamanuens	34	33	24	3 %
Lektorstillinger*	54	56	56	50 %
SUM	263	231	190	15 %

*Høgskolelærer/Universitetslektor/førstelektor

Andel midlertidige forskere er redusert med til sammen 66 stillinger fra 2017 til 2019 (38%). Målt i antall utgjør forskerstillingene likevel nesten 60% av totalt antall midlertidige undervisnings- og forskerstillinger med 110 årsverk.

Midlertidige forskerstillinger skiller seg ut fra resterende stillinger i form at de i hovedsak er knyttet til prosjekter med ekstern finansiering, mens de andre stillingene i hovedsak er internt finansiert. Samtidig er midlertidighet i form av vikarer minimal innenfor forskerstillingene, mens den for de andre kategoriene utgjør en vesentlig andel. For eksempel er 76% av de midlertidige førsteamanuensene knyttet til vikariat, mens andel vikariat utgjør ca. 40% av lektorstillingene. Høyt vikarbehov er imidlertid ikke i seg selv god grunn til å benytte midlertidige tilsetninger. Dersom behovet er vedvarende høyt, bør det vurderes om behovet kan løses gjennom flere faste tilsetninger.

Forskjellen i type midlertidighet gjør at det bør vurderes ulike tiltak for de ulike stillingskategoriene. I oversikt over midlertidige undervisnings- og forskerstillinger per fakultet gjøres på dette grunnlag et skille mellom forskere og andre midlertidige undervisnings- og forskerstillinger.

Midlertidige undervisnings- og forskerstillinger ved fakultetene

Forskere

I 2017 vedtok styret at forskere med eksternfinansiering med lengre varighet enn 2 år, skulle ansettes fast. Fakultetene fulgte opp med egne handlingsplaner. En oversikt over utvikling i midlertidighet i forskerstillingene viser en god nedgang i midlertidige årsverk.

Tabell 5. Midlertidige forskerstillinger per fakultet

Fakultetsnavn	2016	2017	2018	2019	Andel 2019
HF	15	10	8	6	42 %
JUS	3	2	1	2	100 %
MN	67	80	62	58	56 %
MED	66	47	27	19	37 %
PSYK	9	6	6	6	74 %
SV	7	10	19	6	66 %
KMD		2		0	17 %
ADM	16	18	15	12	86 %
UM	2	2	2	1	17 %
Sum	185	176	141	110	53 %

Antall midlertidige forskerårsverk samsvar i stor grad med fakulteter som har flest bidrags- og oppdragsfinansierte prosjekter (BOA). Samtidig er det stor forskjell i andel midlertidighet mellom fakultetene. Det er imidlertid ingen klar sammenheng mellom andel midlertidighet og antall tilsatte.

Totalt sett er andelen midlertidige forskerstillinger fortsatt for høyt og arbeidet med reduksjon vil fortsette i tråd med fakultetenes handlingsplaner.

Andre undervisnings- og forskerstillinger

Selv om midlertidigheten totalt sette innenfor andre undervisnings- og forskerstillinger er relativ lav, er det også her stillingskategorier der midlertidigheten er betydelig. Dette gjelder spesielt innenfor lektorstillingen, hvor over 50% av tilsetningen er midlertidige. I tillegg er antallet svært stabilt i perioden. Det synes således som om innsatsen for redusert midlertidighet ikke har gitt samme gode resultat her som for forskerstillinger. En oversikt per fakultet er gitt i tabell 6.

Tabell 6. Utvikling andre midlertidige undervisnings- og forskerstillinger

Fakultet	2016	2017	2018	2019	Andel 19
HF	20	18	27	24	46 %
JUS		2	1		
MN	1	3	3	4	81 %
MED	8	2	2	5	100 %
PSYK	15	12	9	10	78 %
SV	6	8	7	7	37 %
KMD		6	6	5	35 %
Sum	50	52	56	55	51 %

Bruk og behov for universitetslektorer varierer, men felles er behov for undervisningskapasitet. Midlertidige universitetslektorstillinger blir også brukt i påvente av tilsetning etter utlysning, samt i vikariater knyttet til frikjøp fra undervisningsdel av stillinger eller for rettighetsbaserte permisjoner. Den største bruken av midlertidige universitetslektorer er for å sikre tilstrekkelig undervisningskapasitet. Bruken av stillingskategorien mellom fakultetene varierer imidlertid, fra 4 ved MN til 24 ved HF. Disse forskjellene synes også å være stabile over tid.

Den vedvarende høye andelen midlertidighet innenfor kategorien gjør at det i tiden framover bør fokuseres ytterligere på disse stillingene.

Universitetsstyret har vedtatt en innskrenket bruk for å få midlertidigheten knyttet til forskerårsverk ned. På samme måte bør det vurderes å innføre restriksjoner på bruk av midlertidige lektorstillinger, særlig på de områder og funksjoner som viser et mer permanent behov fra semester til semester. Er behovene relativt konstante og gjentakende semester etter semester og over år, er undervisningsbehovet permanent og grunnlaget for midlertidighet er således ikke tilstede. Et annet grep kan være å innskrenke muligheten for å benytte midlertidige universitetslektorer i forbindelse med forskningsterminer og frikjøp i forbindelse med forskningsprosjekter.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Når det korrigeres for ansatte i åremålsstillinger, slik det gjøres i KDs styringsparameter er utgjør andelen midlertidige stillinger totalt 11% i 2019, en reduksjon fra 13 % fra 2018 og 16% i 2017.

Nedgangen er et resultat av en aktiv politikk der hovedregelen ved UiB nå er at alle forskerstillinger knyttet til eksternt finansiert virksomhet med varighet mer enn to år skal være faste med mindre det er tale om vikariat for navngitte personer. Det samme gjelder alle administrative stillinger. For tekniske stillinger må det evt. foreligge særskilt faglig begrunnelse, men også disse skal være faste ved varighet mer enn to år.

I 2018 har fakultetene vedtatt egne handlingsplaner med tiltak for å redusere omfanget av midlertidige stillinger. Det er særlig fokusert på nedgang i midlertidig forskerårsverk. Det er også her nedgangen har vært størst med 15 prosentpoeng fra 2018 til 2019.

For andre undervisnings- og forskerstillinger, som førsteamanuensis og universitetslektor har det ikke vært tilsvarende nedgang. Til tross for at omfanget her er mindre viser fakultetsvise oversikter forskjeller mellom fakultetene.

Til tross for nedgang de siste årene, vil arbeidet med reduksjon i midlertidige årsverk fortsette. Spesielt innenfor undervisnings- og forskerstillingen er det ønskelig med en lavere andel midlertidige tilsetninger.

For øvrig har KD nå satt ned en arbeidsgruppe som skal samle sektorens tiltak for reduksjon i en rapport med anbefalinger til UH-institusjonene. Arbeidsgruppen skal levere rapporten innen utgangen av 2019 og UiB vil følge opp med vurdering av ev. nye tiltak i forbindelse med denne.

Universitetsledelsen vil legge fra denne rapporten og forslag til hvordan universitetet skal følge opp denne i løpet av våren 2020.

11.11.2019/Ella Helgesen/Steinar Vestad/Sonja Dyrkorn